

Sarjakuva saari- valtakunnassa

Jouko Ruokosenmäki - Jaana Suorsa

Kun englantilainen kuulee termin ”sarjakuva”, hänen mieleensä nousee todennäköisimmin lastenlehti Beano. Joku kenties saattaa muistaa myös Vizin, Eaglen tai Commandon, mutta yllättäen sarjakuvaa ei juuri arvosteta saarivaltakunnassa -- se on lasten ja nuorten ajanviete, jonka sittemmin ovat korvanneet tietokonepelit, internet ja DVD:t.

Tästä asenteesta huolimatta (vai kenties juuri sen ansiosta?) maalla on rikas sarjakuvakulttuuri, ja 80-luvun alusta alkaen monet alan tärkeimmät tekijät ovat löytäneet juuri Isosta Britanniasta, tosin tänä päivänä kyseiset brittinerot tienaavat elantonsa tekemällä töitä amerikkalaisille sarjakuvakustantajille, lähinnä Marvelille ja DC:lle.

Siinä missä Suomessa on kuultu paljon ranskalaisista ja sveitsiläisistä sarjakuvafestivaaleista, Englannin festarit ovat jääneet arvoitukseksi ainakin al-lekirjoittaneelle. Bristolin esiintyjälista näytti tänä vuonna vaikuttavalta -- Marvel-fani sisälläni paloi halusta nähdä Walt Simonsonin ilmielävänä, Jim Starlinista puhumattakaan.

Kuva: Jaana Suorsa

Hunt Emerson jaksoi myhäillä ja piirtää lämmöstä huolimatta.

©Jaana Suorsa

Kun kyselin englantilaisilta tutuilta Bristolin festareista, kommentit olivat poikkeuksetta positiivisia, mutta kaikki muistivat aina mainita, että ”ne ovat ihan pienet festivaalit”. No, sehän minulle pasasi, vaikka mietinkin, josko kyseessä oli perienglantilainen vaatimattomuus...

Imperiumin sotilaita, Jokeri ja Fetissimies!

Lauantai-aamupäivällä suunnistamme Bristolin rautatieaseman vierellä sijaitsevaan, satulinnaa muistuttavaan myyntihalliin. Aamuauringon paahteessa meitä odottaa noin parisataametrinen jono, jota imperiumin sotilaat pitävät kurissa. Ai tämä siis on pieni festivaali...?

Itse halli tuo mieleen edesmenneet Helsingin

makasiinit. Tyylikäs, avara sali on täynnä myyntipöytiä, tarjolla on kaikkea mangasta Lucky Lukeen ja undergroundiin. Ohjelmiston perusteella odotin festareiden keskittyvän supersankarisarjakuvaan, ja kyllähän DC sekä Marvel ovat vahvasti läsnä -- yleisön keskuudessa loikkivat mm. Jokeri ja Arvuuttaja. Mutta missä mahtavat olla kaikki cosplay-hahmot? Myyntipuolelta löytyy ilahduttavan paljon englantilaisia pienkustantajia, jotka markkinoivat luomuksiaan mitä kekseliäimmin -- suurimman vaikutuksen teki massiiviseen nahkatuubiin pukeutunut Fetissimiehen kustantaja, joka kuvaili oloaan kuumassa salissa maltillisesti ”Fairly uncomfortable”. Mitäpä ei ihminen tekisi myydäkseen sarjakuvalehtiä? Vaikka pienlehtien joukosta ei ihan heti eteen loikkaa uutta Warrioria, paljon lupaavaa matskua ja intoa ilmassa on.

Amerikkalaisen Top Shelf -kustantamon pomomies Chris Stavros on käynyt täällä jo 10 vuotta, ja monipuoliseen sarjakuvaan erikoistunut kustantaja ylistää Bristolin tarjontaa. Järjestäjät pyrkivät myös tietoisesti houkuttelemaan paikalle nuorempia lukijoita -- ja tänä vuonna 4000 vieraasta ennätysmäärä on ”uutta sukupolvea”, mistä festivaalien järjestäjä

Piirtäjälegendat Mike Ploog, Walt Simonson ja Jim Starlin kertoivat tulevasta DC-töistään.

Michael Allwood on sängen mielissään. Allwood tukee henkeen ja vereen pienkustantajia ja varaa joka vuosi puolet pöydistä heidän käyttöönsä. Erityisen ilahtunut hän on ajatuksesta, että joku jaksaisi saapua paikalle myymään suomalaista sarjakuvaa. Ja mitä tulee uuteen Warrioriin... hän lupaa palata asiaan!

Amerikkalaisten legendojen lisäksi paikalla ovat lähes kaikki englantilaiset kuuluisuudet. Muun muassa Hunt Emerson, Brian Talbot, Barry Kitson, David Lloyd sekä Ranskasta visiitille saapunut Gilbert Shelton istuskelevat myyntipöytien lomassa ja jakavat kiireetömän oloisesti faneille nimmareita sekä piirroksia. Muutenkin festareita tuntuu leimaavan tietty rentous: suuretkin starat istuskelevat hallissa 8-tuntisia päiviä, jotta kaikki halukkaat saavat nimmarinsa, ja niinpä massiivisia jonoja ei muodostu väenpaljoudesta huolimatta. Tämä lienee sitä englantilaista maltillisuutta?

En malta olla vilkaisematta divari-puolen laareihin, joissa kaupataan sekä kalliimpia että halvempia aarteita. Löydän pari kokoelmastani puuttuvaa vanhaa Batman-lehteä 4 punnan kappalehintaan -- ei paha!

Rendezvous in Ramada

Varsinainen ohjelma on sijoitettu lähellä sijaitsevaan Ramada-hotelliin. Suuri osa paneeleista ja haastatteluista keskittyy DC:n, Dark Horsen ja Marvelin nimikkeisiin, mutta mukana on paljon muutakin, mm. mangaa sekä DC Thomsonin uutuuksia. Allwood sekä meitä isännöivä reipas promoottori Jordan katsovat, että vasta tänä vuonna manga ja cosplay ovat lyöneet itsensä läpi Bristolin festivaaleilla, vaikka manga-ohjelmaa on ollut tarjolla jo 3 vuotta. Kun ihmettelen manga-asujen vähyyttä, Jordan kertoo,

että perjantai oli virallinen cosplay-päivä. Kuten Suomessakin, järjestäjät ovat iloisia siitä, että manga tuo osaltaan festareille uutta, nuorta yleisöä.

Hotellin miellyttävissä konferenssitiloissa nuorille tekijöille tarjotaan mahdollisuus esitellä töitään alan ammattilaisille. Titanin, Tokyopopin ja DC:n toimittajat jakavat kritiikkiä niille, jotka ovat tohtineet saapua paikalle kansioineen. Ymmärrän kyllä, että piirroksia on mahdollista arvioida lyhyen vilkaisun jälkeen -- mutta entä jos joku haluaa käsikirjoittajaksi? Ramadasta löytyvät myös suurten tähtien nimmarijonot -- Walt ja Louise Simonsonin puheille odottaa niin moni innokas, että päätän laiskana miehenä jättää nimikirjoitusten metsästyksen sikseen. Sen sijaan pääsen vihdoin näkemään, millainen on Vartijoiden piirtäjä miehiään! Dave Gibbonsin haastattelu tapahtuu ilmastoitussa auditorioissa, ja tunnin aikana piirtäjälegenda paljastuu melkoiseksi koomikoksi. Hän kertoo vaatimattomaan sävyyn uransa alusta ja ylistää tulevaa Watchmen-elokuvaa siinä määrin innoissaan, että paatunut kyynikkokin alkaa hieman odottaa vuoden 2009 maaliskuuta.

Illan lähestyessä Ramadan baariin kokoontuvat niin alan ammattilaiset kuin fanitkin, ja puoli kymmeneltä julkistetaan vuoden 2007 Eagle-palkinnon saajat. Eagle on ymmärtääkseni vanhin yhtäjaksoisesti jaettu sarjakuva-alan palkinto, ja eri kategorioiden palkinnot myönnetään vuosittain yleisöäänestyksen perusteella. Vanha suomenkävijä Alan Davis käy heittävässä meille hyvästit sängen tyytyväisen näköisenä, eikä ihme, sillä hänet valittiin juuri vuoden 2007 parhaaksi käsikirjoittaja/piirtäjäksi! Kaikki palkinnon voittajat löytyvät Eaglen virallisilta kotisivuilta: <http://www.eagleawards.co.uk/>.

Illan mittaan jututamme englantilaisia sarjakuvaharrastajia, jotka kertovat saapu-

Britit osaavat jonottaa maltillisesti. Me etuillimme.

vansa paikalle nimenomaan tutustuakseen uuteen sarjakuvaan. Kun paljastan omat ostokseni, saan osakseni paheksuntaa: ei tänne tulla täyttämään kokoelman aukkoja! Törmäämme myös päivällä Jokerin asussa esiintyneeseen herraan nimeltä Zack, joka haaveilee käsikirjoittajan ammatista. Hän kertoo, että paikalle saapuneet toimittajat arvioivat myös kirjoittajia: sinulla on viisi minuuttia aikaa kertoa tarinaidiksesi ja kookuttaa heidät! Kätevää!

Iltakekkerit kruunaavat hohdokkaan päivän -- mutta hei, enhän minä ehtinyt tavata Jim Starlinia sitten ensinkään! Noh, ensi vuonna tänne kuulemma saapuu Dave Sim. Pitäisiköhän...?

Lue Jaana Suorsan sarjakuva-kertomus Bristolista osoitteesta www.kettuulua.blogspot.com

Dave Gibbons vei kuulijansa "Planet Davelle".

DAVE GIBBONS

- Syntynyt 1949
- Aloitti uransa tekstiaajana
- Piirsi 80-luvulla mm. Doctor Who ja Green Lantern –sarjoja
- Läpimurto yhdessä Alan Mooren kanssa laadittu Watchmen (1986-1987)
- Käsikirjoittaa ja piirtää nykyään Green Lantern –sarjoja DC:lle.

ALAN DAVIS

- Syntynyt 1956
- Läpimurto yhdessä Alan Mooren kanssa 80-luvun alussa tehty Captain Britain
- Palkattiin DC:lle tekemään Batman-sarjoja 1985
- Siirtyi Marvelin X-Men –sarjojen pariin, joissa tunnetuin Chris Claremontin kanssa tehty Excalibur (1988-1993)
- Käsikirjoittaa ja piirtää nykyään omaa Clandestine-sarjaansa Marvelille

WARRIOR

- Dez Skinn, entinen UK Marvelin toimittaja, päätti 80-luvun alussa perustaa lehden puhtaasti brittiläisen voimin
- Lehdessä julkaistiin töitä brittikyvyyiltä kuten Alan Davis, David Lloyd, Alan Moore, Brian Bolland, Steve Dillon sekä Steve Parkhouse
- Warrior-lehteä ilmestyi vuosien 1982 ja 1985 välillä 26 mustavalkoista numeroa
- Lehden sivuilta kohosivat tekijöiden ohessa maineeseen monet klassikkosarjat, mm. V for Vendetta, Marvelman ja Bojeffries Saga

Imperiumin sotilaat vahtivat, ettei sarjakuvaväki riehaannu liikaa.